

Na osnovu člana 53. Zakona o zaštiti od požara (Sl.gl. RS br.111/09, 20/2015, 87/2018 i 87/2018 i dr. zakoni), u vezi sa odredbama Pravilnika o minimumu sadržine dela Programa obuke radnika iz oblasti zaštite od požara ("Službeni glasnik SRS" br. 40/90) i Pravila zaštite od požara, **DOM ZA DUŠEVNO OBOLELA LICA „ČURUG“, Kralja Petra I, broj 1, Čurug**, donosi dana **27.10.2022.** godine:

PROGRAM OSNOVNE OBUKE ZAPOSLENIH IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

U cilju obučavanja i upoznavanja zaposlenih sa osnovnim opasnostima od nastanka požara, sredstvima i opremom za gašenje požara, Programom osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, utvrđuje se način izvođenja obuke, provere znanja zaposlenih i vođenje evidencije o zaposlenima koji su prošli obuku.

Član 2.

Obuka zaposlenih iz oblasti zaštite od požara obavezna je za sve zaposlene u Domu, bez obzira na stručnu spremu, godine starosti ili poslove koje obavljaju. Program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara (u daljem tekstu: Program) se obezbeđuje da svi zaposleni budu upoznati sa:

- opasnostima od požara i eksplozija,
- merama zaštite od požara (opštim i specifičnim)
- upotrebom uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara,
- načinom vršenja evakuacije
- pravima, dužnostim i odgovornostima zaposlenih.

A sve u cilju adekvatnog reagovanja zaposlenih u slučaju izbijanja i širenja požara.

Osnovna obuka zaposlenih iz oblasti zaštite od požara sastoji se iz:

- opšteg dela (teoretsko upoznavanja – osposobljavanje zaposlenih)
- posebnog dela (praktično osposobljavanje zaposlenih za upotrebu sredstava i opreme za gašenje požara.)
- praktične provere znanja zaposlenih

Osnovna obuka zaposlenih organizuje se za sve zaposlene odmah po stupanju na rad, a najkasnije 30 dana od dana stupanja na rad.

Proveru znanja zaposlenih iz oblasti zaštite od požara Ustanova je dužna da izvrši najmanje jednom u tri godine.

Član 3.

Sprovođenje osnovne obuke iz oblasti zaštite od požara na osnovu ovog Programa, može se poveriti odgovarajućoj stručnoj ustanovi - pravnom licu ili licu unutar Doma osposobljenom za obavljanje poslova zaštite od požara sa odgovarajućom školskom spremom i položenim stručnim ispitom

Član 4.

Odredbe ovog Programa odnose se na sve zaposlene u Domu.

Zaposleni su dužni da prisustvuju osnovnoj obuci i proveru znanja iz oblasti zaštite od požara i da se u radu pridržavaju propisanih uputstava, upozorenja, zabrana i svih preventivnih mera zaštite od požara.

Zaposleni su dužni da u slučaju požara pristupe gašenju požara uz pomoć sredstava i opreme, ukoliko procene da to mogu bezbedno po sebe i druge da urade.

Član 5.

Odgovorno stručno lice za sprovođenje ovog Programa, u obavezi je da vodi ažurnu evidenciju o izvršenoj osnovnoj obuci i proveru znanja iz oblasti zaštite od požara za sve zaposlene u Domu.

Član 6.

Po završetku teorijske i praktične osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara obavlja se provera znanja zaposlenih usmenim pitanjima ili popunjavanjem testova

Član 7.

Proveru znanja kao i praktičnu proveru rukovanja sredstvima za gašenje požara vršiće lice zaduženo za neposredno organizovanje i sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara.

Član 8 .

Svaki zaposleni na obuci individualno i pismenim putem rešava - popunjava test sa pitanjima iz oblasti zaštite od požara, koja su formirana i sastavljena u skladu sa izlaganom materijom i obrađenim temama prilikom teorijske osnovne obuke po ovom Programu.

Smatra se da je zaposleni po ovom Programu uspešno obučen iz oblasti zaštite od požara, ako je na proveru znanja prilikom rešavanja - popunjavanja testa odgovorio tačno na preko 80% postavljenih pitanja i ako zna samostalno i praktično da koristi i upotrebi uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara kojim raspolažu objekti Institucije.

Zaposleni koji ne pokaže zadovoljavajući nivo znanja dužan je da ponovi obuku u roku od 30 dana.

Član 9.

Zaposleni koji je neopravdano izostao sa osnovne obuke po ovom Programu, čini težu povredu radne dužnosti i po tom osnovu je disciplinski odgovoran. Odbijanje zaposlenog da se obučava iz oblasti zaštite od požara po Programu, smatra se težom povredom radne dužnosti i povlači disciplinsku odgovornost.

Član 10.

O izvršeno obuci i proveru znanja zaposlenih sastavlja se zapisnik i vodi odgovarajuća evidencija i to:

- Zapisnik o izvršenoj obuci

U zapisnik se unose podaci o vremenu i mestu osnovne obuke i provere znanja zaposlenih, podaci o zaposlenima koji su uspešno savladali obuku (položili test), kao i ime i prezime stručnog lica koje je izvršilo osnovnu obuku i proveru znanja zaposlenih i brojevi Uverenja o ploženom stručnom ispitu izdatom od strane MUP-a.

Član 11.

Program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, sastoji se od opšteg dela i posebnog dela programa.

II OPŠTE ODREDBE

A) OPŠTI DEO PROGRAMA OSNOVNE OBUKE

Program obuhvata sledeće teme:

TEMA 1: NORMATIVNO UREĐIVANJE ZAŠTITE OD POŽARA

- Zakon o zaštiti od požara (*"Službeni glasnik RS" br. 111/09, 20/2015, 87/2018 i 87/2018 dr. zakoni*).
- Osnovni propisi (Pravilnici) kojima se bliže regulišu pojedine oblasti sa stanovišta zaštite od požara i eksplozija (građevinski, mašinski, elektrotehnički, tehnološki i drugi aspekti).
- Pravila o zaštiti od požara sa planom evakuacije.
- Plan zaštite od požara.
- SRPS standardi iz oblasti zaštite od požara.

TEMA 2: ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA

- Vatrogasne jedinice.
- Služba zaštite od požara.
- Referenti za zaštitu od požara i zaposleni zaduženi za organizovanje i sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara.

TEMA 3: PREVENTIVNE MERE ZAŠTITE OD POŽARA
--

- Uređaji, sredstva i oprema za gašenje požara
- Uređaji i instalacije za otkrivanje, dojavu i gašenje požara
- Električne, ventilacione, toplotne, gromobranske i druge instalacije
- Smeštaj i skladištenje zapaljivog materijala, eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova
- Organizovanje vatrogasne straže

TEMA 4: OBAVEZE U SPROVOĐENJU MERA ZAŠTITE OD POŽARA
--

- Obaveze direktora, rukovodećih i poslovnih organa
- Obaveze zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, prava i obaveze ostalih zaposlenih prema Zakonu o zaštiti od požara i drugim opštim aktima Institucije.

TEMA 5: ODGOVORNOST ZA NESPROVOĐENJE MERA ZAŠTITE OD POŽARA

- Disciplinska i materijalna odgovornost zaposlenih
- Prekršajna i krivična odgovornost zaposlenih.

TEMA 6: OSNOVI GORENJA

- Teorija gorenja sa objašnjenjem definicije trougla gorenja
- Prisustvo materije koja može da gori (goriva materija)
- Prisustvo materije koja potpomaže gorenje (kiseonik)
- Toplotna energija potrebna da se postigne temperatura paljenja gorive materije
- Gorenje čvrstih, tečnih i gasovitih materija:
 - Čvrste materije – tok gorenja čvrstih materija iz više faza, gorenje sa stvaranjem žara i odabir sredstava za gašenje požara
 - Zapaljive tečnosti – vrste materija i tok gorenja
 - Eksplozivni gasovi i pare – vrste gasova i tok gorenja
 - Eksplozije

TEMA 7: UZROCI NASTAJANJA POŽARA

- Požari i način prenošenja toplote (provođenjem-kondukcijom, dodirom-konvekcijom, strujanjem i zračenjem-radijacijom)
- Osnovni uzroci nastajanja požara:
 - Direktan dodir sa plamenom ili užarenom materijom, toplotna trenja
 - Zavarivanje, rezanje i lemljenje
 - Određene prirodne pojave; munja, grom, sunčeva toplota, vetar, zemljotresi, statički i atmosferski elektricitet
 - Hemijske reakcije, samozagrevanje i samozapaljivost
 - Toplotno zračenje
 - Mehanička energija i namerna paljevina
 - Nehat i nepažnja koju izazivaju ljudi
 - Građevinski nedostaci - dotrajalost građevinske konstrukcije, nenamensko korišćenje pojedinih građevinskih objekata, novi građevinski elementi na bazi plastičnih masa i dr.

TEMA 8: GAŠENJE POŽARA I SREDSTVA ZA GAŠENJE
--

- Metode gašenja požara:
 - Rashlađivanje
 - Ugušivanje
 - Antikataliza
 - Odstranjivanje gorive materije
 - Razblaživanje gorive materije
- Sredstva za gašenje požara:
 - Voda
 - Pena
 - Prah
 - Ugljen-dioksid
 - Inertni gasovi
 - Priručna sredstva za gašenje požara
- Mere zaštite od požara pri gašenju i spasavanju:
 - Dejstvo toplote – plamena
 - Trovanje-gušenje produktima sagorevanja
 - Eksplozije u toku požara
 - Mogućnost strujnog udara
 - Obrušavanje požarom oštećene konstrukcije
 - Izolacioni aparati
 - Zaštitna odeća i obuća
 - Sprave i sredstva za spasavanje
- Uređaji, sredstva, instalacije i oprema za gašenje požara:
 - Stabilne instalacije za gašenje požara
 - Ručni prevozni i prenosni aparati za gašenje požara
 - Hidrantska instalacija (spoljašnja i unutrašnja hidrantska mreža)

TEMA 9: EVAKUACIJA

- Način izvođenja evakuacije:
 - U toku dana
 - Noću
 - Evakuacija nepokretnih lica

TEMA 10: SAVREMENI TEHNIČKI SISTEMI ZA OTKRIVANJE I GAŠENJE POŽARA

- Otkrivanje i dojava požara, automatski javljači požara (jonizacioni, termički i optički javljači), ručni javljači požara, signalne centrale, koncepcije sistema (konvencionalni sa kolektivnom adresom i adresabilni sa individualnom adresom)
- Savremena oprema i metode gašenja požara, tipovi opreme za gašenje požara
- Stabilne instalacije za gašenje požara vodom, penom, prahom, ugljen-dioksidom, halonom i "ekološkim" novim sredstvima za gašenje požara

B) POSEBAN DEO PROGRAMA

TEMA 11: POSEBNE MERE ZAŠTITE OD POŽARA U SKLADU SA ISKAZANIM SPECIFIČNOSTIMA U OKVIRU INSTITUCIJE

Poseban deo Programa osnovne obuke se izvodi teoretski i praktično po grupama poslova i zadataka koje zaposleni obavljaju, odnosno specifičnim opasnostima i merama zaštite od požara vezanim za pojedine poslove i zadatke, u sledećem obimu:

- Opasnosti od požara na radnom mestu i u neposrednoj okolini.
- Konkretna mere zaštite od požara utvrđene Zakonom, propisima, donetim na osnovu Zakona, tehničkim normativima i Pravilnicima zaštite od požara koje se moraju sprovesti na radnom mestu i u radnoj okolini
- Konkretna prava, dužnosti i odgovornosti zaposlenih u sprovođenju mera ZOP-a
- Postupci u slučaju požara i neposrednog ugrožavanja ljudi i imovine na radnom mestu i u neposrednoj okolini
- Upoznavanje sa raspoloživom opremom, uređajima i sredstvima za gašenje požara, kao i sa načinom njihovog korišćenja
- Konkretna razrada određenih taktičkih pretpostavki gašenja požara uz praktično rukovanje raspoloživom opremom, uređajima i sredstvima za gašenje požara.

1. OPIS TEHNOLOŠKOG PROCESA

Dom za duševno obolela lica u Čurugu sastoji se od kompleksa zgrada, od kojih je jedan deo namenjen za smeštaj bolesnika, a drugi deo ima strog specifičnu namenu.

U ovaj drugi deo spadaju: upravna zgrada, kotlarnica, kuhinja i ostali pomoćni objekti.

Po svim svojim karakteristikama Dom za smeštaj duševno obolelih lica ima karakteristike bolnice.

Specifičnost samog objekta ima značajan uticaj na mere zaštite od požara, obzirom da se radi o bolesnim ljudima, čija je sposobnost kretanja umanjena, a deo pacijenata je potpuno nepokretan. U kompleksu Doma je smešteno oko 200 bolesnika, što predstavlja i maksimum kapaciteta doma.

U objektima se obavljaju poslovi brige o duševno obolelim licima, licima sa posebnim potrebama, sa celodnevnom boravkom i ishranom i administrativni poslovi.

2. OPIS OBJEKATA

1. PAVILJON I

Ukupna površina: cca 455m², spratnost: pr+P+O

2. PAVILJON II

Ukupna površina: cca 422m² spratnost: P+O

3. PAVILJON III

Ukupna površina: cca 285m² spratnost: P+O

4. PORTIRNICA

Ukupna površina: cca 6m² spratnost: P+O

5. UPRAVNA ZGRADA

Ukupna površina: cca 150m² spratnost: P+O

6. VEŠERAJ I ARHIVA

Ukupna površina: cca 184m² spratnost: P+O

7. KUHINJA I TRPEZARIJA

Ukupna površina: cca 510m² spratnost: P+O

8. KOTLARNICA

Ukupna površina: cca 31m² spratnost: P+O

9. GARAŽA SA MAGACINIMA

Ukupna površina: cca 71m² spratnost: P+O

10. RADIONICA SA MAGACINIMA

Ukupna površina: cca 79m² spratnost: P+O

11. MAGACIN I GARAŽA

Ukupna površina: cca 63m² spratnost: P+O

12. POLJSKI WC

Ukupna površina: cca 29m2 spratnost: P+O

13. SVINJAC

Ukupna površina: cca 55m2 spratnost: P+O

3. MOGUĆE KLASSE POŽARA

Materijali koji se koriste u tehnološkom procesu u pogledu izbijanja požara su:

- Fx I-II B (lak za pod i boje za enterijer)
- Fx III-IV C Fu (bitumen)
- Fx III C Fu (guma sirova u raznim oblicima)
- Fx III C (tekstil, pamuk sintetički materijali)
- Fx IIIC-IVC (drvo u sitnim i krupnim komadima, tekstil)
- Fx III-IV C (elektro energetski kablovi, linoleum)
- Fx IV C (kancelarijski nameštaj)
- Dx V (kancelarijske mašine)
- Dx VI (materije koje nisu lako zapaljive, ali koje se pod dejstvom požara mogu relativno brzo i jako oštetiti).

Instalacije gasa:

Objekti su opremljeni unutrašnjom gasnom instalacijom, svi gasni potrošači povezani su sa gasnom instalacijom preko protivpožarnih ventila (kuglastih slavina). U kotlarnici su smeštena dva gasna kotla 100kw i 400kw.

Na osnovu materija koje se koriste i uskladištavaju u objektima, zatim očekivanih klasa požara prema klasifikaciji izvršenoj prema standardu SRPS ISO 3941/94 i na osnovu procene ugroženosti od požara, mogući su požari klasa „A“, „B“, „C“, kao i požari na električnim instalacijama i uređajima pod naponom.

U skladu sa napred navedenim, prilikom posebne obuke zaposlenih obrađuju se sledeće teme:

- Požari klase „A“ – požari čvrstih materija sa stvaranjem žara pri gorenju
- Požari klase „B“- požari zapaljivih tečnosti (boje, lakovi, ulja, masti, voskovi...)
- Požari klase „C“- požari zapaljivih gasova- zemni gas.
- Požari uređaja pod naponom.

4. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Radni proces u Domu se obavlja u tri smene, osim u upravnoj zgradi u kojoj zaposleni borave pretežno u I smeni, na ostalim lokacijama u toku noći prisutni su radnici obezbeđenja

Neposredno odgovorni za sprovođenje utvrđenih i propisanih mera zaštite od požara u Ustanovi su: Direktor- Upravnik, kao i svi zaposleni u svom delokrugu rada.

Direktor - Upravnik je odgovoran i dužan da obezbedi sprovođenje mera zaštite od požara.

5. PREVENTIVNE MERE

U objektima se primenjuju propisane mere zaštite od požara:

- Sve radove u objektima Institucije sprovoditi u skladu sa zakonskim propisima, a posebno radove varenja na privremenim radnim mestima (radove pri kojima se koristi otvoreni plamen- autogeno sečenje, zavarivanje i lemljenje)
- Svi objekti treba da budu opremljeni adekvanom vrstom i količinom sredstava za gašenje požara, koji se moraju redovno kontrolisati i održavati od strane ovlašćenog preduzeća.
- U objektima Doma i oko njega ne uskladištavati zapaljiv materijal.
- Prilazi opremi za gašenje požara su slobodni, a oprema je postavljana na vidna i lako dostupna mesta.
- Evakuacione puteve održavati u prohodnom stanju i u toku rada objekta moraju biti otključana.

6. PROCENA UGROŽENOSTI OD POŽARA

- Požari čvrstih materija mogu nastati u svim prostorijama objekta, kao i požari uređaja pod el. naponom i na el. instalacijama, koji praktično mogu nastupiti u svim prostorijama i svim objektima.
- Požari električnih instalacija i opreme pod naponom mogu nastati u el. razvodnim ormarima i el. razvodnim tablama u objektima .
- Požari zapaljivih gasova mogu nastati u kotlarnicama i na samim kotlovima za grejanje, kao i u drugim delovima gde postoje gasna trošila i instalacije.
- Požari zapaljivih tečnosti mogu nastati u kuhinji, magacinima, radionicama, kao i u drugim objektima prilikom nestručnog rada ili nepropisnog odlaganja zapaljivih tečnosti.

7. SNABDEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA

Snabdevanje vodom za potrebe gašenja požara u objektima Doma je izvedeno sopstvenim bunarima. U objektima je izvedena unutrašnja hidrantska instalacija.

8. INSTALACIJE, UREĐAJI I APARATI ZA DOJAVU POŽARA I GAŠENJE POŽARA

U objektu Doma je instalisan stabilni sistema za automatsku dojavu požara.

Sistem za automatsko otkrivanje i dojavu požara:

Objekti Doma su pokriveni sistemom za automatsko otkrivanje i dojavu požara, PP centrala nalazi se u portirnici u kojoj postoji dežurstvo 24h.

Za gašenje početnih požara objekti su snabdeveni ručno prenosnim aparatima tipa „S“ koji su usaglašeni sa standardom SRPS Z.C2.035, kao i aparatima tipa „CO-2“

Potrebno je dva puta godišnje vršiti kontrolu i servisiranje aparata za gašenje požara.

Na osnovu procene o mogućim klasama požara i izbora odgovarajućih sredstava za gašenje požara, u objektima je u zavisnosti od ugroženosti od požara postavljena odgovarajuća protivpožarna oprema: ručni prenosni aparati za gašenje požara suvim prahom tipa „S“ i „CO-2“, kao i hidrantska instalacija za gašenje požara vodom. Ukupno aparata tipa „S“-32 komada, a aparati tipa „CO-2“-1 komad

9. POSTUPAK ZAPOSLENIH U SLUČAJU POŽARA

Svaki zaposleni koji primeti požar dužan je da ga ugasi, ako to može da učini bez opasnosti po sebe i druge. Ako zaposleni ne može sam da ugasi požar, dužan je da o požaru odmah obavesti najbližu vatrogasnu jedinicu, stanicu policije ili ma koji opštinski organ, glasno viče **POŽAR** i pokrene postupak evakuacije bolesnika i zaposlenih iz objekta.

10. IZNOŠENJE POVREĐENIH OSOBA IZ POŽARAOM ZAHVAĆENIH OBJEKATA I UKAZIVANJE PRVE POMOĆI

- Trijaža
- Reanimacija
- Zaustavljanje krvarenja
- Vrste opekotina i kategorije
- Traheotomija
- Povrede izazvane el. strujom
- Prelomi kostiju i kičmenog stuba
- Vrste i načini trovanja i prva pomoć

11. PRAKTIČNA OBUKA

Po izvršenoj kompletnoj osnovnoj obuci zaposlenih, najmanje jednom u tri godine, obavezno se sprovodi postupak provere znanja.

Odredbe ovog Programa u potpunosti se primenjuju i na sve zaposlene koji su zasnovali radni odnos posle izvršene osnovne obuke.

O izvršenoj obuci i proveru znanja sačinjava se odgovarajući zapisnik

12. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12.

O ostalim pitanjima vezanim za osnovnu obuku i proveru znanja zaposlenih primanjivaće se odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti od požara.

Član 13.

Odbijanje zaposlenog da se obučava iz oblasti zaštite od požara po Programu, smatra se težom povredom radne dužnosti

Član 14.

Program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara primenjivaće se od dana njegovog donošenja.

Čurug:

Dana: 27.10.2022.

Odgovorno lice

MP.